

Με αφορμή τις δηλώσεις Μητσοτάκη για τα ΙΕΚ και τα Πανεπιστήμια

του Χρήστου Βαλλιάνου

Αναρωτιέμαι αν θα μπορούσε άλλος πρωθυπουργός της Μεταπολίτευσης να μας αποστομώνει με δηλώσεις σαν κι αυτήν και με την αυταρέσκεια που χαρακτηρίζει τον Κυριάκο Μητσοτάκη: «Προτιμώ να πάει ένα παιδί σε δημόσιο ΙΕΚ και να γίνει web designer παρά να πάει σε ένα πανεπιστήμιο που θα πάρει ένα πτυχίο που δεν θα έχει κανένα αντίκρισμα στην αγορά εργασίας» (από τη συνέντευξη Τύπου με την ευκαιρία της ΔΕΘ, 11/9/2021).

Γιατί, ανεξάρτητα από το πόσο «πιασάρικες» και εναρμονισμένες με το πνεύμα αντίστοιχων απόψεων που διακινούνται στα καφενεία της επικράτειας φαίνονται τέτοιες δηλώσεις, οι δηλώσεις αυτές δεν είναι καθόλου αυτονόητες και, κυρίως, καθόλου ανώδυνες. Αντίθετα, μας αποκαλύπτουν μια μάλλον ζοφερή και πάντως όχι ειδυλλιακή εικόνα για το μέλλον που μας υπόσχεται ο ίδιος ο πρωθυπουργός.

Οι δηλώσεις αυτές μας αποκαλύπτουν καταρχήν ότι η ανάπτυξη που μας υπόσχεται ο κ. Μητσοτάκης δεν μας χωράει όλους. Μάλιστα, δεν χωράει ούτε καν όλους τους αποφοίτους πανεπιστημίου (που, σημειωτέον, με τον περιορισμό των εισακτέων ελέω Κεραμέως, τα προσεχή χρόνια θα είναι σημαντικά λιγότεροι από τους σημερινούς). Το πόσοι και ποιοι από τους αποφοίτους πανεπιστημίου θα χωρέσουν στη μελλοντική «ανάπτυξη» είναι κάτι για το οποίο δεν μπορεί να μας διαφωτίσει ο κ. Μητσοτάκης. Το θέμα αυτό, μας εξηγεί, ανήκει στην αποκλειστική αρμοδιότητα της (ελεύθερης) αγοράς εργασίας. Τα πανεπιστημιακά πτυχία έχουν κάποια αξία στον βαθμό που επικυρώνονται κοινωνικά από τη ζήτηση των πτυχιούχων στην αγορά εργασίας. Και επειδή η ζήτηση στην αγορά εργασίας είναι τόσο ευμετάβλητη όσο και ο

φθινοπωρινός καιρός στα ορεινά της χώρας, το μήνυμα είναι ότι αυτό που οφείλουν να κάνουν τα πανεπιστήμια είναι να παρακολουθούν τις εξελίξεις στην αγορά εργασίας και να προσαρμόζουν τα προγράμματα σπουδών τους σ' αυτές τις εξελίξεις. Η άποψη που θεωρεί ότι αποστολή του πανεπιστημίου είναι να εξοπλίσει τους φοιτητές του με τις βάσεις ενός επιστημονικού τρόπου σκέψης με τον οποίο αυτοί θα μπορούν να προσεγγίζουν τα σύνθετα και συχνά πρωτότυπα προβλήματα της επαγγελματικής τους ζωής μέχρι και σαράντα χρόνια μετά την απομάκρυνσή τους από τα αμφιθέατρα, είναι μια άποψη παρωχημένη. Αυτό που μετράει είναι η απόκτηση κάποιων επαγγελματικών δεξιοτήτων, και συγκεκριμένα αυτών που απαιτεί η αγορά εργασίας για το σήμερα. Για τις επαγγελματικές δεξιότητες που θα έχουν ζήτηση στην αγορά εργασίας μετά από δέκα χρόνια υπάρχουν οι εταιρείες συνεχιζόμενης επαγγελματικής επανακατάρτισης και τα προγράμματα ΕΣΠΑ. Απευθυνθείτε εκεί.

Φθάνουμε έτσι στο τραγικό σημείο να θεωρείται προτιμότερο ένα πτυχίο ΙΕΚ που πιστοποιεί ότι ο κάτοχός του έχει κάποιες επαγγελματικές δεξιότητες (web designer) τις οποίες ένας απόφοιτος λυκείου με γερές βάσεις θα μπορούσε να αποκτήσει σε ελάχιστους μήνες ως μαθητευόμενος σε κάποιο αντίστοιχο γραφείο, από ένα πανεπιστημιακό πτυχίο για το οποίο η αγορά εργασίας αποφάσισε ότι δεν έχει «κανένα αντίκρισμα». Πιο νεοφιλελεύθερος, πεθαίνεις.

Υστερόγραφο: Με τα παραπάνω δεν υπαινίσσομαι ότι μέχρι σήμερα τα πανεπιστήμια υπηρετούν ιδανικά τον σκοπό της εμπέδωσης της κριτικής επιστημονικής σκέψης, που έρχεται να υπονομεύσει η οδηγία της Μπολόνια και η συναφής νεοφιλελεύθερη μεταρρύθμιση που προωθεί η κυβέρνηση Μητσοτάκη, αλλά και όσες προηγήθηκαν, με ελάχιστες διαφοροποιήσεις. Ας μου επιτραπεί να αναφέρω ένα παράδειγμα, χωρίς να υπεισέλθω σε μια πιο συγκεκριμένη ανάλυση: Αν οι πανεπιστημιακές σπουδές ήταν εξ αρχής οργανωμένες έτσι ώστε να προάγουν πρωτίστως και με συνέπεια την κριτική επιστημονική σκέψη και έρευνα, δεν θα είμαστε σήμερα αντιμέτωποι με το φαινόμενο ένα όχι αμελητέο μέρος του

ιατρικού κόσμου στην Ελλάδα, αλλά όχι μόνο, να στέκεται αναποφάσιστο ή και αρνητικά διακείμενο απέναντι σε ένα θέμα της δικής του επιστημονικής αρμοδιότητας, όπως είναι η ανάγκη του καθολικού εμβολιασμού για την προστασία της δημόσιας υγείας και των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού.

Πηγή: commune.org.gr